



## تشدید حملات ضدانقلاب به مراکز فرهنگی و دیپلماتیک ایران در اروپا پس از اغتشاشات اخیر

گفت‌وگو با حجت‌الاسلام والمسلمین سیدهاشم موسوی نماینده ولی‌فقیه در انگلیس

تازه‌ترین گزارش‌ها درباره اسلام‌هراسی در اروپا نشان می‌دهد که در سال ۲۰۲۱ اسلام‌هراسی همچنان در سراسر اروپا در حال افزایش بوده و این پدیده، همانند سال‌های قبل همچنان مشکل حاد این قاره است.

در انگلیس موارد ثبت‌شده اسلام‌هراسی در سال ۲۰۲۱، ۹۰درصد افزایش داشته است که ۴۵درصد از کل جرایم مربوط به تنفر دینی در این کشور را شامل می‌شود. علاوه بر این، به‌دنبال اغتشاشات اخیر در کشور، شاهد تشدید حملات ضدانقلاب به مراکز فرهنگی و دیپلماتیک ایران در خارج از کشور به‌خصوص در اروپا بوده‌ایم.

خبرگزاری ابناء برای بحث و بررسی درباره این موضوعات، با حجت‌الاسلام والمسلمین سیدهاشم موسوی نماینده ولی‌فقیه در انگلیس و رئیس مرکز اسلامی انگلیس گفت‌وگو کرده است که تقدیم خوانندگان گرامی هفته‌نامه افق حوزه می‌شود.

■ **با توجه به اینکه شما در کشوری حضور دارید و رئیس مرکز اسلامی در کشوری هستید که یکی از کشورهای پیش‌قراول اسلام‌هراسی است، وقتی که از اسلام‌هراسی صحبت می‌کنیم، اسلام‌هراسی با چه روش‌هایی انجام می‌شود؟**

● بر اساس آنچه که در اطلاعات یا مثلاً در تحقیقات شبکه ۴ تلویزیون انگلیس هم آمده و بعضی از مراکز و مؤسسات حقوق بشری هم این را تأیید کردند، بیش از ۷۰ درصد از اخبار رسانه‌های این کشور، ترس از اسلام و ترس از مسلمانان را به جامعه خودشان القا می‌کند.

واقعیت این است که این، یک ترس طبیعی نیست؛ در واقع یک اقدام طراحی‌شده و بر اساس سیاست‌گذاری‌هایی است که شاید بشود گفت، رسانه‌های بین‌المللی در حال دامن زدن به آن هستند و به‌راحتی ما می‌بینیم، در بسیاری از شبکه‌های بین‌المللی به اشکال مختلف به این قضیه دامن می‌زنند.

برای اینکه پاسخ سؤال شما را بدهم که گفتید، این اسلام‌هراسی چه شکلی دارد و آن هم در کشوری شبیه انگلستان؟ می‌خواهم شما را به عناصری که به اسلام‌هراسی اشاره می‌کند، توجه بدهم. به اشکال مختلف، موضوع اسلام‌هراسی را در جامعه القا می‌کنند؛ یک شکل آن این است که در واقع می‌خواهند، ترس از جامعه اسلامی را عادی‌سازی کنند.

دومین عنصری که در القای این ترس ایجاد می‌کنند، این است که مسلمان‌ها دینشان را بر اساس شمشیر و بر اساس خشونت گسترش داده‌اند؛ لذا اگر شما بخواهید مسلمان شوید، حتماً باید با این خشونت مواجه بشوید که اصولاً این امر خودش یک هراس ایجاد می‌کند.

سومین عاملی که می‌شود گفت، عنصر اسلام‌هراسی است، این است که می‌گویند: بین مسلمان‌ها و جوامع اسلامی، ما هیچ ارزش مشترکی نداریم. وقتی ارزش مشترک نداشته باشد، طبیعتاً یک جوان غربی انگیزه‌ای ندارد که سراغ مباحث اسلامی بیاید و بگوید ما بر اساس این ارزش‌های مشترک با همدیگر اقدام می‌کنیم.

موارد زیادی شبیه این هست که به یک جوان و انسان غربی القا می‌شود که شما نمی‌توانید، با یک مسلمان حشر و نشر داشته باشید و همیشه باید این ترس در وجود شما باشد. طبیعتاً ما اگر برگردیم به تاریخ، حتی به تاریخ اسلام و صدر اسلام هم، ما یک نوعی اسلام‌هراسی را توسط دشمنان داشتیم. من فکر می‌کنم، در خیلی از موارد، اگر به بحث‌های تاریخی مراجعه کنیم، این اسلام‌هراسی بوده است؛ منتها تعبیر اسلام‌هراسی یک تعبیر جدید است و تحت عنوان اسلامو فوبیا (Islamophobia) مطرح می‌کنند. در واقع می‌توانیم بگوییم جریان‌های نژادپرست، آشوب‌گر و سیاسی پشت این قضیه هستند که این قضیه را به‌صورت جدی مطرح و ترویج می‌کنند و تا الآن هم فکر می‌کنم، خیلی موفق بوده‌اند.

■ **پرسشی در این زمینه مطرح می‌شود و آن اینکه به هرحال در جوامع غربی در شهروندانی وجود دارند که مسلمان هستند. ازطرفی مراکزی وجود دارد که کارویژه‌شان ارائه تصویر درستی از اسلام است؛ از جمله همان مراکزی که شما در آن مسئولیت دارید. این پرسش مطرح است که این جوامع و به‌طور کلی این مراکز، چه راهکارها و کارهایی را در راستای ارائه تصویر درست از اسلام در مقابل آنچه که ماتحت عنوان اسلام‌هراسی یاد می‌کنیم، در پیش گرفته‌اند؟**

● در این زمینه به‌دلیل محدودیت‌هایی که داریم، عملکردمان قطعاً قابل مقایسه با عملکرد رسانه‌های جمعی دنیا نیست؛ اما به‌دلیل اینکه بیشترین انرژی مصرف‌شده در زمینه اسلام‌هراسی، از طریق رسانه‌های جمعی این کشورهاست، ما هم طبیعتاً باید به این بخش توجه کنیم و در واقع توجه عمده خودمان را متوجه کار رسانه‌ای کرده‌ایم.

البته همان‌طور که عرض کردم، این اقدام کافی نیست؛ اما ما بسترسازی خوبی را برای کار رسانه‌ای آغاز و فضای رسانه‌ای به‌ویژه شبکه‌های مجازی را تقویت کرده‌ایم تا با این هجمه‌ای که به‌صورت یک تهاجم فرهنگی خیلی وسیع مقابل ما صورت گرفته، بتوانیم برخورد کنیم و تا اندازه‌ای هم نتیجه گرفته‌ایم. ظرفیت رسانه‌ای ما در حال حاضر اصلاً قابل مقایسه با چند سال گذشته نیست. به‌دلیل اینکه شرایط امروز هم اقتضا می‌کند، ما در فضای مجازی در بعضی موارد شاید ۳۰۰ تا ۴۰۰ درصد رشد داشتیم. صرفاً هم این رشد

ما متوجه این بود که بتوانیم، تصویری از اسلام ارائه بدهیم که یک تصویر زیبا و شفاف و منطقی و عاقلانه از اسلام باشد که بتواند، در مقابل این فضای هجمه رسانه‌ای غرب مقابله کند. فکر می‌کنم این کار را نه‌تنها ما بلکه بقیه مراکز دیگر باید در دستور کار قرار می‌دادند.

■ **می‌توانید به چند نمونه مثال اشاره کنید؟ این تولیدات محتوای رسانه‌ای در چه زمینه‌ای بوده و چه بازخوردهایی در این زمینه گرفتید؟**

● ما در زمینه ارتباط با مردم جوامع غربی، چند کار خاص انجام دادیم. یکی اینکه ما یک مخاطب نخبگانی برای خودمان تعریف کردیم؛ برای این مخاطب نخبگانی باید تصویری از اسلام ارائه کنیم که این مخاطبان نخبگانی بتوانند به آن بپردازند. برای همین منظور، از طریق مجلات و کتاب‌هایی که مخاطب آنها مخاطب نخبگانی هستند، اقدام کردیم.

ما با همکاری بعضی از دانشگاه‌ها در داخل و خارج از کشور توانستیم، مجلاتی در حوزه مطالعات بین‌رشته‌ای قرآنی داشته باشیم و در بعضی از بخش‌ها کتاب پیامبر رحمت را که در واقع معرفی پیامبر اسلام ﷺ است، به زبان انگلیسی ترجمه کردیم. در بخش چاپ مجلات که به مسائل معاصر جامعه اسلامی می‌پردازد، یک مجله دیگر چاپ کردیم و این مجلات را در واقع برای دیارتمان‌های مختلف قرآن‌شناسی یا اسلام‌شناسی دانشگاه‌های مختلف در اروپا فرستادیم.



■ **در واقع در جریان اغتشاشات اخیر حمله به تمام مراکز اسلامی در اروپا یا جاهای دیگر تقریباً از یک جنس بوده است. همه اینها یک هدف را دنبال می‌کردند و آن در واقع مخالفت با اسلام بود. آنچه که در اروپا نشان داده می‌شود مخالفت با اسلام بوده نه با جمهوری اسلامی.**

حتی یک کار دیگری که برای دانش‌آموزان کردیم، این بوده است که از خود برخی از نویسندگان غربی استفاده کنیم. در این زمینه از یکی از این نویسندگان که شناخت خوبی از اسلام داشته، از او خواستیم کتابی درباره یکی از ائمه اطهار علیه السلام بنویسد و این کتاب الآن برحسب آنچه که از ما درخواست شده، به‌عنوان کتاب درسی مدارس این کشور برای معرفی امام حسین علیه السلام معرفی شده است. این یکی از نمونه کارهایی است که برای ارائه تصویر روشن از اسلام داشتیم.

در حوزه فضای مجازی هم، ما بیش از ۶۰۰ عنوان برنامه کوتاه تولید کردیم؛ ما کلیپ‌های کوتاه برای معرفی اسلام داشتیم؛ از جمله برنامه «اسلام در ۴ دقیقه» (۴ minutes Islam in) است که بر اساس احادیث، روایات و آیات قرآنی ما طرح‌هایی را به‌صورت موشن‌گرافی درست کردیم و بعد، روی این طرح‌ها سخنرانی سه دقیقه‌ای گذاشتیم؛ آن هم به زبان انگلیسی تا به جامعه غربی این اطلاعات را بر اساس منابع اصلی ارائه می‌دهیم. مواردی از این دست زیاد است.

■ **رهبر معظم انقلاب تعبیری را چند بار استفاده کردند، تحت عنوان شیعه انگلیسی که البته در سخنرانی اخیر، ایشان اشاره کردند که منظور از شیعه انگلیسی، الزاماً شیعیانی نیستند که در انگلیس حضور دارند. شما تحلیل‌تان از این واژه چیست؟ وقتی می‌گوییم شیعه انگلیسی، چه چیزی صحبت می‌کنیم؟**

● حرف برمی‌گردد به مدت‌ها قبل. ما حتی در ماه محرم امسال هم شاهد یک مشکلی در این زمینه بودیم. گروهی از شیعیان این کشور به‌دلیل آن انحرافات فکری یا به‌دلیل باورهای فکری که دارند، معتقدند که ما نباید بر اساس اطلاعات و باورهایی که از جمهوری اسلامی یا عراق یا جاهای دیگر به ما می‌رسد، برای زندگی خودمان در اینجا تصمیم بگیریم. این دسته از افراد به‌دلیل همین برداشتی که داشتند، از اساس با تفکر حضرت آقا و حضرت امام علیه السلام مخالفت کردند که تعبیر حضرت امام عنوان «اسلام آمریکایی» بود و تعبیر حضرت آقا نیز، «شیعه انگلیسی» بود. این افراد آمدند به‌صورت رسمی در منبری در یک مرکز شیعی اعلام کردند که بعضی از مراجع نظرشان این است، همه شیعیانی که در انگلیس هستند، تابع سیاست‌های دولت

انگلیس هستند و شیعه انگلیسی خوانده می‌شوند. حتی شورای علمایی در لندن داریم که ترکیبی است از نمایندگان همه آقایان مراجع عظام. ما آنجاسماً بیانیه دادیم و اعلام کردیم که منظور حضرت آقا این نیست که هرکسی که در این کشور هست، لزوماً شیعه انگلیسی است. همان‌طور که خود حضرت آقا فرمودند، شیعه انگلیسی می‌تواند هرکسی باشد که تابع سیاست‌های یک کشور خاص و تابع سیاست‌های این کشور باشد و من فکر کنم، بهترین دلیلی که برای این بحث می‌توانیم ارائه کنیم، این است که یک عده‌ای برای به‌هم زدن وحدت جامعه اسلامی در تالشند؛ حالا بر هم زدن این وحدت جامعه اسلامی چه از طریق ایجاد داعش یا از طریق ایجاد اختلاف بین شیعه و سنی و یا ایجاد اختلاف بین شیعیان باشد.

من فکر می‌کنم که این نوع سوم، یعنی همان دامن زدن به بحث جریان شیعه انگلیسی، با این هدف است که می‌خواهند بین شیعیان این کشور اختلاف بیندازند. الحمدلله این اتفاق نیفتاد و شورای علما به‌صورت خیلی جدی و محکم وارد شد و بیانیه داد. آن آقایی هم که این بحث را طرح کرده نیز، مجبور به غدرخواهی شد و آن سازمان‌هایی هم که در واقع میکرفن و بلندگو در اختیار این تشکیلات گذاشتند نیز، اعلام کردند که ما از این حرکتشان تبری می‌جویم.

■ **طی روزهای اخیر ما شاهد برخی اقدامات آشوب‌گرانه گروهک‌های جدایی‌طلب و ضدایرانی و حملات به سفارتخانه‌های ایران و برخی مراکز اسلامی در کشورهای اروپایی بودیم. در خبرها آمده بود، به مرکز اسلامی لندن هم حملاتی شد. تحلیل شما از این قضیه چیست؟**

● در واقع در جریان اغتشاشات اخیر، حمله به تمام مراکز اسلامی در اروپا با جاهای دیگر، تقریباً از یک جنس بوده است. همه اینها یک هدف را دنبال می‌کردند و آن در واقع مخالفت با اسلام بود. آنچه که در اروپا نشان داده می‌شود، مخالفت با اسلام بوده نه با جمهوری اسلامی.

ولی می‌خواهم بگویم، حمله‌ای که به مرکز اسلامی انگلیس شده، کمی متفاوت‌تر بوده است. برای اینکه میزان توحش و میزان خشونت در این حمله بسیار شدید بوده است. حمله‌ای که در واقع مقابل سفارت جمهوری اسلامی انجام شد، باعث گردید که چند نفر از پلیس‌ها آسیب دیدند. بعد همین افراد رفتند به سمت راهپیمایان روز اربعین حسینی. شما می‌دانید، کسانی که در لندن برای روز عاشورا و اربعین راهپیمایی می‌کنند؛ لزوماً ایرانی نیستند؛ بلکه شیعیانی از سراسر دنیا هستند. این جریان آشوب‌طلب و اغتشاشگر با وقاحت تمام آمدند و شروع به ضرب و شتم سوگواران و عزاداران در این کشور کردند. حتی میزان این توحش به قدری بود که حفاظت پلیس انگلیس هم کافی نبود و خود پلیس انگلیس هم اعلام می‌کند که انتظار این مقدار از توحش را نداشته است.

به‌همین دلیل من فکر می‌کنم، این اقدامی که انجام دادند، هدف عمده‌اش اسلام بود. به‌دلیل اینکه شعارهایی که می‌دادند، بیشتر شعارهای ضد دینی و مخالفت با اساس قرآن و دین بود.

با وجود اینکه ما از این حرکت‌ها در اینجا استقبال نمی‌کنیم؛ اما می‌توانم بگویم، این حرکت برای ایجاد وحدت بین جامعه شیعی و جامعه اسلامی در اینجا به ما خیلی کمک کرد. بعد از این جریان گروه‌های مختلف، شیعیان مختلف از جریان‌های مختلف آمدند و اعلام وفاداری و حمایت کردند و حتی در یک روزی در خیابان رسماً شعار دادند و از دین و جریانی که کمک می‌کند، به پرقراری عبادت و استقلال و حفاظت از مساجد حمایت کردند.

من فکر می‌کنم این اتفاق نتیجه خیلی مثبتی داشت. خوب طبیعی است که خسارت‌هایی زده‌اند؛ اما خروجی آن، به‌دلیل اینکه مخالفت با اساس دین در دستور کارشان بود، خشم و غضب همه مسلمانان و به‌ویژه شیعیان اینجا بر علیه خود آنها شد.

■ **کشورهای غربی همیشه داعیه این را داشتند که مهد آزادی هستند و آزادی بیان در این کشورها به‌وفور وجود دارد؛ حالا مراکز و نهادهای اسلامی که وظیفه‌شان ارائه تصویر درست از اسلام هست، در مقایسه با مراکز فرهنگی دیگر کشورها یا دیگر ادیان چه اندازه آزادی دارند؟ دیگر آیا مشخصاً شما در موضوعات خاصی با محدودیتی مواجه هستید یا آزادی تمام و کمال برای فعالیت دارید؟**

● من با توجه به اینکه تقریباً نزدیک ۳۰ سال درگیر کار و فعالیت فرهنگی در عرصه بین‌الملل هستم و در کشورهای مختلفی زندگی کرده‌ام، شاید پاسخ من یک مقداری دقیق‌تر باشد. به‌صورت کلی عرض می‌کنم، این‌طور نیست که ما اینجا هر کاری که دلمان بخواهد، بتوانیم انجام بدهیم. البته طبیعی است که قوانین خاص هر کشوری را باید رعایت کرد و ما هم رعایت می‌کنیم؛ اما واقعاً با توجه به آن شعار قانون‌گرایی، آزادی بیان و قانون‌مداری که این کشورها سر می‌دهند، در بعضی از موارد ما حقیقتاً با این موضوع سخت می‌توانیم، کنار بیاییم. آزادی بیان تا زمانی آزادی بیان است که بتواند، بخشی از خواسته‌های گروه خاصی را جواب بدهد؛ اما همین آزادی بیان، وقتی متوجه گروه خاص دیگری می‌شود، دیگر آزادی بیان نیست. دیگر شما حق ندارید، درباره آن مطلب حرف بزنید؛ لذا ما هم دچار محدودیت‌هایی هستیم. خوب ما دلمان می‌خواهد درباره خیلی از موارد حرف بزنیم. طبیعتاً با نمی‌توانیم حرف بزنیم یا اگر حرف بزنیم، این حرف‌ها را با یک محدودیت بسیار بسیار زیاد می‌زنیم.



**بیش از نیاز از خدا نخواه**

آیت‌الله حاج‌آقا مجتبی تهرانی

سؤال این است که چرا نباید در امور مادی بیش از مقدار نیاز از خدا درخواست کنیم؟ چون زیاده‌خواهی بر روی متوسطین از مؤمنین اثر سوء دارد. حس زیاده‌طلبی در انسان هست؛ اگر این حس در مسیر مادیت ریخته شود و نه معنویت، موجب می‌شود که انسان هم از نظر تلاش و هم از نظر درخواست از خداوند، در دعاهایش بیش از حدّ نیازش از خدا تقاضا کند. این حالت آثار سوئی دارد که بدترین اثرش، تعلّق قلبی انسان به امور مادی است.

اگر جایی دیدید که مسائل مادی و دنیوی نکوهش شده، مربوط به تعلّق قلب و دل‌بستگی به دنیاست. هر چیزی که موجب این تعلّق قلبی شود، مضر است. در مورد متوسطین از مؤمنین، بیش از نیاز در دست داشتن، موجب تعلّق قلبی به دنیا می‌شود؛ البته آنچه که در ادعیه ما هست، به‌طور مطلق نیست؛ یعنی انسان می‌تواند در حد کفاف، امور مادی را از خدا بخواهد. جهشت هم این است که محتاج و سربار دیگران نشود.

● **سقف درخواست مادی در روایات**

در روایتی امام علی علیه السلام فرمودند: «أَحْرَجُوا مِنَ الدُّنْيَا قُلُوبَكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَخْرُجَ مِنْهَا أَيْدَانُكُمْ»، دل‌هایتان را از دنیا خارج کنید. این، یعنی اینکه تعلّق به دنیا را از دل‌هایتان بیرون کنید.

آنچه که نکوهش شده، تعلّق به دنیاست. بعد می‌فرماید: «فَقِفِ الدُّنْيَا حَيْثُيْتُمْ وَ لِلْآخِرَةِ حُلُقُتُمْ» (بهارالانوار، ج. ۷، ص. ۸۸)، یعنی شما اصلاً برای این دنیا خلق نشده‌اید؛ شما برای آخرت آفریده شده‌اید.

امام زین‌العابدین علیه السلام روایتی را نقل می‌کند که شخصی خدمت علی علیه السلام آمد و اظهار حاجت کرد. «شکا رَجُلٌ إِلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ الْخَافِجَةِ»، حضرت دیدند که این شخص محتاج واقعی نیست؛ بلکه زیاده‌طلبی دارد؛ لذا به او فرمود: «اغْلَمْ أَنَّ كُلَّ شَيْءٍ تُصِيبُهُ مِنَ الدُّنْيَا فَوْقَ فُوتِكَ فَإِنَّمَا أَثْتَ فِيهِ خَارِئٌ لِقَيْكَ» (بهارالانوار، ج. ۷، ص. ۹۰)؛ اگر هر چیزی از امور دنیایی را بیش از مقدار نیازت به دست بیاوری، خزینه‌دار دیگران هستی و برای ورئه می‌گذاری و می‌روی!

در روایتی دیگر، حضرت به‌طور صریح سراغ دعا می‌آید: «لَا تَسْأَلُوا فَوْقَ الْكَفَافِ» (بهارالانوار، ج. ۷، ص. ۱۳۴)، در امور دنیایی بیش از حدّ نیازت نخواه. در دعاهایت نسبت به امور مادی سقف بگذار؛ بگو خدایا! ما بمتاجم را به من برسان که محتاج دیگران نشوم.

● **نصیحت لقمان به فرزندش**

درروایتی از امام صادق علیه السلام است که فرمود: «قَالَ لِقْمَانُ لِابْنِهِ:» لقمان به فرزندش چنین نصیحت کرد. معلوم می‌شود که امام صادق علیه السلام این حرف را قبول داشتند که دارند، نقل می‌کنند. «وَ حُدِّ مِنَ الدُّنْيَا بِلَغًا: از دنیا و امور مادی به مقدار بلاغ برگیر. «بلاغ» در لغت، به‌معنای کفایت و بسندگی آمده است. البته «دنیای بلاغ»، یعنی دنیایی که مرا به اهداف معنوی‌ام برساند. این بحث جداگانه‌ای است که قبلاً بیان کرده‌ایم؛ اما اینجا بلاغ به‌معنای کفایت است و در لغت هم همین‌طور است. در ادامه می‌فرماید: «وَ لَا تَفُضِّهَا فَتَكُونُ عَيْلًا عَلَى النَّاسِ»؛ از آن طرف هم دنیا را آن‌طور رها نکن که محتاج دیگران شوی؛ طوری نباش که سربار دیگران شوی. «عَيْلًا عَلَى النَّاسِ» به این معناست. بعد هم فرمود: «وَ لَا تَدْخُلْ فِيهَا دُخُولًا يُضِرُّ بِخِرَتِكَ» (بهارالانوار، ج. ۱۳، ص. ۴۱)؛ یعنی آن‌گونه داخل در امور دنیا نشو که به امر آخرتت ضربه بخورد.

ما در اولین دعا از اعمال مشترکه ماه رمضان، بحث «جمع حوائج دنیا و آخرت» را داریم؛ اما مسأله این است که این حوائج مادی سقف دارد. انسان نباید در امور دنیایی از خدا زیاده‌طلبی کند. چون اثر سوء دارد و بدترین اثر سوئش، تعلّق قلبی به دنیاست؛ لذا وقتی انسان می‌خواهد از این دنیا برود، دل‌بستگی به دنیا او را بیچاره می‌کند.

● **عمل ائمه اطهار علیهم السلام در تعیین سقف خواسته‌های مادی**

این از نظر روایی قوی بود؛ حتی از نظر عملی هم می‌بینیم که گاهی ائمه علیهم السلام عملاً نسبت به دیگران همین کار را می‌کردند. شما این ماجرای امام زین‌العابدین علیه السلام را شنیده‌اید؛ یک سال که ایشان حج مشرف شده بودند، همان سال هشام بن‌عبدالملک هم به حج آمده بود. هشام شخصیتی است که همه مردم متوجه او هستند و با شکوه و جلال و عظمت راه می‌رفت.

در مطاف دید با اینکه خلیفه است، اصلاً کسی به او اعتنا نمی‌کند؛ اما امام سجاد علیه السلام که آمدند، مردم متوجه ایشان شدند و ایشان را تکریم کردند. از هشام پرسیدند که این شخص کیست؟ او برای اینکه از حضرت تعریف نکرده باشد، گفت: «لأعرفُّه»؛ او را نمی‌شناسم! این جمله معروف است و همه توارخ‌چ هم نوشته‌اند که فرزدد، شاعر معروف گفت من او را می‌شناسم! این اشعار فرزدق معروف است.که می‌گوید: هَذَا الَّذِي تَعْرِفُ الْبَطْخَاءَ وَطَافَةً وَ الْبَيْتُ تَعْرِفُهُ وَ الْحِجْلُ وَ الْحَرَمُ»

(بهارالانوار، ج. ۴۶، ص. ۱۲)

او کسی است که سرزمین مگه او را می‌شناسد و با جای‌جای گام‌های او آشنا است. کعبه و حرم، همه او را می‌شناسند! شروع کرد و شعر مفصلی گفت. وقتی فرزدق این شعر بسیار بلند را گفت، هشام‌اناراحت شد و دستور داد او را برگردند و به زندان بیاوراند و اسمش را از دیوان و دفتر عطایا حذف کنند. چون اینها کسانی بودند که از خلیفه حقوق می‌گرفتند؛ لذا حقوقش را هم قطع کردند.

وقتی خبر به امام زین‌العابدین علیه السلام رسید که با فرزدق این کار را کردند، حضرت برای او صله فرستاد. در اینجا وقتی که آن شخص صله حضرت را به او داد، او در جواب گفت: «مَا قُلْتُ ذَلِكَ إِلَّا دِيَانَةً». من این اشعار را به خاطر اعترافدم گفتم، نه برای صله.